N. 62.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 1. Sierpnia V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 21 lipca. Dalsze czynności woysk Rossyiskich w Finlandyi. D. 1 lipca doniosł GL. Raiewski, że zaymuiąc stanowisko pod Lappo czeka postępu GM. Jankowicza od Lindulax, który iego uwiadomił, że Szwedzki G. Cronstedt z korpusem 4. t. ciągnie od Percho, a Maior Fiant z brygadą przez Kiwiarwi. Tegoż czasu GL. Raiewski przesłał szczegóły biwy ztoczoney w Vasa i pod Lindulax. D. 13 czerwca GM. Demidow został uwiadomiony przez Kapitana Raznotowskiego, który straż utrzymywał w Krampes, że gdy gromada obywatelów poymała pikietę 10 kozaków z półku Łoszczylina, nieprzyiaciel korzystaiąc z tey okoliczności do brzegu przybił, odciął straż naszą z 22 ludzi złożoną, i lądował. Zatém G. Demidow zostawiwszy w mieście Vasa szczupłą załogę, i kazawszy ią zmocnić rychło żołnierzem i artylleryą iaka znaydowała się w blizkości, sam ruszył na mieysce lądowania z batalionem Piatrowskim grenadyerów i 2 armatami. Kapitan Raznotowski zpotkał tego wodza pod Smetsbi, gdzie ponieważ most był zepsuty, w brod rzekę przechodzili Rossyanie. Demidow pod wystrzałem dział swoich most kazał naprawić, lecz w tey chwili został ostrzeżony z Vasa, że liczna kolumna nieprzyiacioł zaięła część miasta, postępuiąc do niego niespodzianie drogą od Lilkiro; Rossyiski zaś garnizon w mieście zostawiony nie może wstrzymać zapędu, a woyska z odsieczą spodziewane i artyllerya musiały stanąć na gościńcu Tobiewskim.

Ta okoliczność zniewoliła G. Demidowa powracać do Vasa, dla ubezpieczenia zaś tyłu zepsuć most swóy pod Smetsbi naprawiony. Znalazł Szwedów iuż drugą kolumną zmocnionych; więc Podpółkownikowi Kuzminowi każe iść z 2 działami, i 2 rotami prosto od wiazdu, sam z resztą ludu przez błoto zaszedł z tyłu nieprzyiaciołom. Po zaciętym odporze przez 2 godziny Szwedzi oddalili się do środka miasta; Rossyanie wszedłszy w ulice wszędzie znayduią zasadzonych strzelców, którzy razem z niektóremi obywatelami ognia potężnie dawali przez drzwi i okna. G. Demidow odłączył część ludu swego, ażeby wygnała nieprzyiacioł z domów. Po nieiakim odporze część woysk Szwedzkich zbierać się zaczeła w kolumny, i natychmiast uciekała, lecz po wszystkich ulicach oskoczona przez Rossyanów, po bitwie krwawey wytępiona lub zabrana iest w niewolę, część druga zchroniła się w domach obywatelskich, reszta po innych ulicach rozrzucona z miasta ustąpiła. Odebrane doniesienie z Tobi, że nieprzyiaciel zmacnia się pod Salvo, a część woyska iuż miał pod Smetsbi, zniewoliło G. Demidowa ścigać uciekaiących z Vasa. Podpółkownikowi Kuzminowi szukać kazał Szwedzkich żołnierzy, ukrytych w domach, gdzie przez dni 2 ich znaleziono z bronią więcey 80. W samey bitwie poymaliśmy 13 officyerów, 235 żołnierzy, wzięto armatę 1, trupem położono 17 officyerów, do 300 żołnierzy. Z Rossyiskiey strony ranionych 5 officyerów, półkowy Kapelan, żołnierzy 74, poległych 37. GL. Raiewski donosi, że nazaiutrz uwiadomiony w Lilkiro, iako Szwedów nie goniono, sam poszedł do Weikars, część zaś woyska posłał do Kwewlax na punkt lądowania. Nieprzyiaciel był iuż na statkach czekaiąc zebrania się rozproszonych ludzi po lasach; nasi straże iego znieśli, a ogniem silnym niemałą szkodę na statkach sprawili.

Bitwa pod Lindulax d. 21 czerwca była ztoczona sposobem następuiącym. Półkownik Włastow z półkami Azowskim i 24 strzelców, 4 armatami, dragonią, i kozakami d. 20 ruszaiąc z Karstula, przodem wysłał Kapitana Gaiewa z 120 strzelcami, kozakom rozkazawszy uważać stanowisko nieprzyiacioł. Tych straż przednią potkano o wiorstę od mostu Witonsalmo blizko Montones, którą ścigaiąc Rossyiscy strzelce z naywiększą natarczywością, przymusili ustępować nawet nie zepsuwszy mostu, ten zaś przez nas zupełnie był naprawiony. Włastow uwiadomiony od mieszkańców, że brygada Maiora Sandem z 1600 żołnierzy regularnych złożona czeka na niego w Lindulax, przygotował attak porządkiem następuiącym. Straż przednia z 150 strzelców, szwadrona dragonii, 60 kozaków, i armaty 1 złożona pod sprawą Podpółkownika Pritwitz ruszyła o godzinie 8, za nią wraz kolumna główna. O godzinie 11 Rossyanie zbliżyli się do Lindulax; artyllerya nasza wieś oczyszczaiąc ułatwiła przez to stawienie mostu nowego. Szwedzi centrum z 2 armatami rozłożyli na górze kamienney, prawe skrzydło zasłaniało drogę do Vasa, lewe do Hamle Karleby opieraiąc się o iezioro. Gdy most skończono, przeprawili się Rossyanie, straż przednia dzieło zaczeła; wkrótce potém całe woysko w ogień poszło; ten z wielkiém obu stron natężeniem trwał więcey 4 godzin; dopiero Szwedzi całą linią postąpili na przód; ale ich odparły wystrzały kartaczowe; zatém zmacniaią skrzydła, i biiąc bagnetem pokonywali front Rossyanów. W tenczas Włastow przybliża całą rezerwę, i Azowskiego półku grenadyerom attakować rozkazuie. Tym obrótem nieprzyiaciel wprawiony w zamieszanie; w mgnieniu oka centrum iego i lewe skrzydło odparte, rozgromione, i ścigane drogą ku Hamle Karleby. Nieustanny deszcz gwałtowny od północy prze-

moczył odzienie na żołnierzu, i tak znużył woysko, iż daleko ścigać uciekaiących Szwedów nie mogło.

Gdy tym sposobem zwycięztwo przychylało się do nas na prawém skrzydle, Podpółkownik Pritwitz attakował z swoiey strony nieprzyiaciół, i wdarł się w kolumnę, którey część pobita, druga usuwaiąc się w lewo potkana bagnetem zginęła, klęska przeciwney strony w poległych: 1 officyer, 167 żołnierzy; poymanych 3 officyerów, 55 żołnierzy, ranionych 7 officyerów, i wielka liczba żołnierzy. Z Rossyiskiey strony poległ Maior Bariszników, którego żonie J. J Mość naznaczył pensyą całey gaży mężowskiey, żołnierzy 24, ranionych 3 officyerów, 96 żołnierzy, w niewolę zabranych 19. GL. Barclay de Tolli doniosł, że na statkach pod Kuopio zabranych czynione było rekognoskowanie stanowiska nieprzyiacielskiego w Taivola. Do statków naszych z tego mieysca strzelali Szwedzi, odpowiedziały Rossyiskie szalupy; po strzelaniu trwaiącém pół godziny, umilkła batterya przeciwników, a łodzie poszły wdół ku brzegom. GL. Barclay de Tolli postonowił tym sposobem częściey trwożyć nieprzyiaciół, dopóki nie będzie mógł większego attaku przypuścić na płytach, które w Kuopio gotuie.

D. 2 lipca Szwedzi wysadzeni na wyspę Kimito za zbliżeniem się woysk naszych brzeg opuścili, zatém Półkownik Jwelicz rozstawił swoie straże na mieyscach przyzwoitych. Część korpusu GM. Tuczkowa do Pikis wkroczyła zmocnić maiąc woysko pod Abo, z drugich stron także woyska nadciągały w podobnym celu. GM. Orłow Denisow doniosł, że z lekkim korpusem swoim zamyśla uderzyć na nieprzyiaciela w Chistianstadt, gdzie ten miał w porcie statków 7. Temu wodzowi z Tawasthus i Biorneburga posłane są posiłki. Reszta poźniey,

BAYONNE d. 10 lipca. Gdy d. 7 zgromadziła się Junta, Król Józef zasiadłszy na tronie mówił. Stawam tu przed rozwiązaniem Junty. Zebrani mocą nadzwyczaynych przypadków, którym uległy wszystkie narody w czasie rozmaitym, i wolą Jmperatora Francuzkiego, daliście wyrok odpowiedni światłemu wiekowi, uchwały własne czytać będziecie w konstytucyinym akcie; ten Hiszpanią uwolni od niezgody wnętrzney, którą iey zapowiadało długie nieukontentowanie ludu. Rozruch dziś ieszcze trwaiący w prowincyach ustanie gdy obywatele usłyszą, że religia, całość i udzielność kraiu, prawa i swobody są zaręczone, a nowe ustawy przynoszą im szczęśliwość oyczyzny, do którey sąsiedzkie państwa przyiść nie mogły bez obfitego krwi przelania i klęsk niezliczonych. Gdyby na to mieysce wszyscy Hiszpani byli zebrani, maiąc interes ieden mieliby iedną opinią; nie płakalibyśmy nad tych nieszczęściem, którzy obcą obłąkani namową, pod orężem upaść muszą. Powinien spodziewać się lądowey Europy nieprzyiaciel, że domowa u Hiszpanów niezgoda ułatwi iemu wyzucie tey Monarchii z osad zamorskich; każdy więc obywatel dobry niech tu otworzy oko, i przy tronie stawa. Na ten wstępuiąc przynoszę akt konstytucyiny, zawieraiący wzaiemne prawa, i obowiązki Króla i poddanych; którzy ieżeli są gotowi czynić ofiarę, iaką sam chcę czynić ze mnie, Hiszpania wkrótce spokoyną będzie w domu, sprawiedliwą i potężną u postronnych. Taki obowiązek z ufnością przyimuiemy w obliczu Boga wszystko widzącego, który sercem ludzkiém włada według woli naywyższey, a nigdy nie opuszcza kochaiących oyczyznę, i nie lękaiących się prócz własnego sumnienia.

Nastąpiło czytanie konstytucyi, którey wiadoma iuż osnowa, lecz ponieważ ustawa rządzić maiąca narod tak sławny iakim iest Hiszpański, godna dokładnieyszey wiadomości, artykuły wszystkie kładniemy. Wysłuchawszy Junty, powiada Król, do Bayonne przez Monarchę Francuzkiego zwołaney, daiemy konstytucyą, iako zasadę przymierza łączącego nas wzaiemnie z Hiszpańskim narodem.

1. Religia Katolicka, inne obrządki nie cierpiane. 2 Korona dziedziczna w potomkach prawych płci męzkiey; po nich zpada na Jmperatora Napoleona i iego potomków; po tych na Króla Ludwika, po tym na Króla Hieronima; gdyby zaś ostatni potomek płci męzkiey familii Napoleonowey zszedł nie zostawuiąc synów, dostaie się korona córce starszey i iey synom; gdyby córek nie było, Król testamentem wyznaczy następcę z liczby naygodnieyszych tronu, co Cortes potwierdzą. 3 Korona z drugą na iedney głowie połączona być nie może. 4 Tytuł Króla z Bożey łaski przez konstytucyą stanu Król Hiszpański i Indyiski. 5 Wstępuiąc na tron Król w obliczu Senatu, rady stanu, Cortes, rady Castiliiskiey przysięgę wykonywa. 6 Przysięga na Ewangelii, że poważać ma religią, zachować konstytucyą, utrzymać całość i udzielność Monarchii, poważać wolność osobistą i własność, rządzić iedynie dla dobra i chwały narodu. 7. Poddaństwo przysięga wierność i posłuszeństwo Królowi, konstytucyi, prawom. 8 Król małoletni do lat 18, państwem rządzi Regent. 9 Regent mieć powinien lat 25, 10 Król wyznacza Regenta z Infantów. 11 Jeżeli nie wyznaczy, Regentem będzie X. naydalszy od korony. 12 Regent rządzi do wzrostu Królewskiego. 13 Regent nie odpowiada osobą za rządy swoie. 14 Akta regencyi odbywaią się pod imieniem Króla. 15 Część 4 dochodu koronnego iest pensyą Regenta. 16 Jeżeli Król nie wyznaczy Regenta, i żaden z XX. nie ma lat 25 rządy sprawuie rada złożona z 7 naystarszych Senatorów. 17 Rada wszystko stanowi głosów większością, Minister sekretarz stanu wszystkie uchwały iey zapisuie. 18 Regent nie ma władzy nad osobą Króla. 19 Straż Króla należy do X. przez Króla umieraiącego wybranego, inaczey do matki małoletniego. 20 Opieka z 5 Senatorów przez umieraiącego Króla wyznaczona zatrudni się wychowaniem małoletniego, tey radzić się trzeba w okolicznościach ważnych które zciągaią się do osoby i dworu Króla. Jeżeli opieki Król umieraiący nie wyznaczy, należy 5 Senatorom naystarszym. Jeżeli zaś będzie rada Regencyi, opieka należy 5

Senatorom idącym po 7 naystarszych z kolei pierwszeństwa.

21 Pałace Madricki, Escurial, S. Jldefonsa, Araninez, Pardo, inne dziś koronne z przyległościami są Króla własne; z nich dochód idzie do skarbu Królewskiego, który ieśli milliona piastrów nie czyni; summę dopełnić trzeba innemi dobrami, 22. Corok 2 mill. piastrów miesięcznemi ratami płacić ma skarb publiczny Królewskiemu. 23 Następca tronu maiąc lat 12 200 t. brać będzie, Infantowie 100 t. Infantki 50 t. ze skarbu publicznego. 24 Oprawa Królowey wdowy 400 t. ze skarbu Króla. 25 Wyżsi urzędnicy koronni są W. Jałmużnik, Marszałek, Podkomorzy, Koniuszy, Łowczy, Mistrz ceremonii. 25 Kapelani, Szambelanowie, Mistrze ceremonii, koniuszowie, Marszałkowie dworu są urzędnicy koronni. 27 Ministrow 9, sprawiedliwości, duchowny, zagraniczny, wnętrzny, skarbowy, woienny, morski, Indyiski, policyi. 28 Minister Sekretarz stanu wszystkie akta podpisuie. 29 Król może połączyć Ministerya duchowne i sprawiedliwości, wnętrzne i policyi. 30 Ministrom rangę daie dawność. 31 Ministrowie odpowiadaią za wykonanie praw i rozkazów Króla. 32 Senat składa się z Infantów gdy maią lat 18, z 24 osob od Króla wybranych z Ministrów, Generał kapitanów morskich i lądowych, ambassadorów, stanu konsyliarzów, rady Castiliiskiey. 33 Nie można być Senatorem nie maiąc lat 40. 34 Senatorowie dożywotni, bez wyroku sądowego nie traci się ta dostoyność. 35 Stanu konsyliarze są Senatorami dzisieysi; nowych mianować nie trzeba, dopóki teraznieysi przez śmierć nie zeydą do liczby 24. 36 Prezydenta Król mianuie z grona Senatorów na rok. 37 Prezydent zwoływa Senat na rozkaz Królewski, i żądanie Kommissyi niżey wyrażonych. 38 W zdarzeniu buntów zbroynych i zamieszań grożących państwu, Senat na odezwę Króla może zawiesić konstytucyą w mieyscu i na czas zamierzony; może użyć nadzwyczaynych środków dla bezpieczeństwa powszechnego 39 Senat strzeże wolności osobistey i druku. 40 Kommissya z 5 osob w Senacie wybranych przyimuie doniesienia Ministrow o aresztowaniu obywatelów, gdy ci w miesiąc nie są stawieni przed sądami. 41 Osoby aresztowane i przed sądem w miesiąc nie stawione mogą przez siebie, krewnych i pełnomocników udać się do tey kommissyi. 42 Gdy osądzi kommissya, że areszt nad miesiąc przedłużony nie iest potrzebny, wezwie aresztuiącego Ministra, żeby na wolność więźnia wypuścił, albo do sądu oddał onego. 43 Po 3 wezwaniach co miesiąc powtórzonych, ieżeli więzień nie wypuszczony albo do sądów nie oddany, Kommissya żąda zwołania Senatu, który oświadczy, że obywatel arbitralnie był zatrzymany; Prezydent uchwałę odnosi do Króla. 44 Uchwałę Król roztrząsać każe Prezydentom wydziałów rady stanu, i 5 osobom rady Castiliiskiey. 45. Kommissya z 5 osob wybranych z Senatu strzeże wolności druku; do iey władzy nie należą pisma peryodyczne. 46 Autorowie, Drukarze, księgarze rozumieiący się być zkrzywdzonemi, mogą udać się do tey kommissyi. 47 Która osądziwszy, że przeszkoda im czyniona nie iest potrzebna, wzywa przeszkadzaiącego, pisać, drukować, przedawać księgę, ażeby zakaz cofnoł. 48 Po 3 wezwaniach w miesiąc powtórzonych ieśli trwa zakaz, kommissya Senat zwoływa, którego Prezydent oświadczywszy, że wolność druku iest zgwałcona, uchwałę zanosi do Króla. 49. Tę za rozkazem Króla roztrząsną osoby w art: 44 wyliczone. 50 Kommisarze 2 Kommissyi odmieniaią się po 1 co 6 miesięcy. 51 Senat wezwany od Króla może kassować czynności zgromadzeń elekcyinych, które wybieraią deputatów z prowincyi, i municypalnych, które z miast ich wybieraią, ieśli przeciw konstytucyi czyniły. 52 W radzie stanu Król prezyduie; składa się nay więcey z 60 osob, dzieli się na wydział sprawiedliwości i duchowny, wnętrzny i policyi, skarbowy, woienny, morski, Indyiski. 53 Następca tronu wchodzi do rady maiąc lat 15. 54 Wchodzą do rady konsyliarze stanu, Ministrowie, Prezydent Castiliiski, lecz do wydziałów nie należą aniteż do liczby wyżey naznaczoney. 55 6 deputatow Indyiskich wchodzi do wydziału Indyiskiego. 56 W radzie stanu będą Audytorowie, Adwokaci, Rekemistrzowie. 57 Proiekta praw cywilnych i kryminalnych rządowe układa rada stanu. 58 Sądzi spory między iuryzdykcyami. 59 Rada stanu tylko radzić nie zaś stanowić mocna. 60 Wyroki Króla w rzeczach do Cortes należących przez radę roztrząsane moc prawa maią, dopóki Cortes inaczey nie postanowią. Reszta poźniey.

Po przeczytaniu konstytucyi Prezydent Azanza miał mowę do Króla, który przysięgę wykonał na Ewangelii do tronu przyniesioney od Arcy Biskupa Burgos; tenże obrządek zpełnili obecni Hiszpani; Król wyszedł; a Junta rozkazawszy wybić 2 medale na pamiątkę ważnych zdarzeń które narodowi postać nową dały, udała się do Jmperatora Francuzkiego dziękuiąc iemu za troskliwość o dobro Monarchii. Nic więcey do czynienia nie zostawało Juncie, którą rozwiązano; Król zaś Józef d. 9 Bayonne opuścił pośpieszaiąc do Madritu; przeprowadzał tłum obywatelów, przy paradzie woyskowey, Napoleon brata pożegnał na pierwszey stacyi, który zabrawszy z sobą wielu Grandów i naywyższych urzędników drogę zaczoł. Junta podzieliła się na 3 części tym sposobem, żeby zawsze przy Królu iedna z nich była.

MADRID d. 6 lipca. G. Savary tu przybył; Marszałek Massena wkrótce tu iest z Bayonne spodziewany; armia Francuzka w Hiszpanii którey hetmaństwo przyimuie, zkłada się iak następuie. Korpus Pyreneów zachodnich pod Marszałkiem Bessieres, dywizye GG. Merle, Lasalle, Verdier, główna kwatera w Burgos; korpus Pyreneów zachodnich pod G. Duhesme, dywizye G. Lecchi, Chabran, Munier, główna kwatera w Barcellonie. Korpus Marszałka Moncey, dywizye Grouchy, Monnier, Gobert, Morlot, i gwardyi, główna kwatera w Madricie. Korpus obserwacyiny G. Dupont, dywizye Barbou, Vedel, Mouton, Fu-

sia, kwatera główna w Cordova. O Buntach nic pewnego; nie wątpiemy że pierwsze doniesienia o złoczonych bitwach, liczbie i klęsce rokoszanów przesadzone były; z wielką łatwością gmin daie sobie broń wydzierać na każdém mieyscu; słychać iż niektóre pułki regularne Hiszpańskie przyłączyły się do buntowników, co iednak im pomogło nie wiele; Francuzcy wodzowie na początku lipca kilka bitew z niemi wygrali, mianowicie G. Verdier; proste pospólstwo przebaczenie otrzymuie, lecz naczelnicy rokoszu bez braku rozstrzelani bywaią.

WIEDEN d. 21 lipca. Wiadomości odebrane z Belgradu donoszą, że w prowincyi Liwadyi i innych, dawną Grecyą składaiących powstał rozruch wielki; rokoszanie mieli stoczyć kilka bitew krwawych z kommendantem Tureckim w Trikalach niedaleko Seres, który 4 t. Arnautów utrzymuie; liczba powstaiących Greków pod 40 kommendantami wynosi 12 t. naczelnikiem iest Mikołay Czaropulo urodzony ze wsi Zapargia niedaleko góry Olympu.

W Monarchii Austryackiey z niesłychaną prędkością dopełnione pierwsze bataliony rezerwy, dopełniać zaczęto drugie; pierwsze po zkończonych ćwiczeniach rozchodzą się do domu. Słychać że w Austryi wyższey magazyny zakładać kazano; to pewna że pokoy głęboki panuie w kraiu, a ciekawość cała iest zwrócona na Seym bliżki stanów Węgierskich w Presburgu.

MUNCHEN d. 13 lipca. Maxymilian I podzielił Królestwo Bawarskie na Cyrkuły, 1 Menu stolica Bamberg, mil kwadratowych 72, dusz 191 t. 2 Pregnitz, stolica Norimberga mil 43, dusz 142 t. 3 Naab, stolica Amberg, mil 130, dusz 221 t. 4 Resat, stolica Anspach, mil 67, dusz 190 t. 5 Altmuhl, stolica Eichstadt, mil 95, dusz 202 t. 6 Wyższego Dunaiu, stolica Ulm, mil 79, dusz 259 t. 7 Lech, stolica Auszpurg, mil 91, dusz 223 t. 8 Regen, stolica Straubing, mil 1-1, dusz 237 t. 9 niższego Dunaiu, stolica Passau, mil 118, dusz 216 t. 10 Jser, stolica Munchen, mil 155, dusz 303 t. 11 Salzach, stolica Burghausen, mil 104, dusz 191 t. 12 Jller, stolica Kempten, mil 118, dusz 237 t. 13 Inn, stolica Inspruck, mil 176, dusz 203 t. 14 Eisa, stolica Brixen, mil 154, dusz 192 t. 15 Adige, stolica Trident, mil 113, dusz 227 t. Tak więc całe Królestwo Bawarskie ma cyrkułów 15, mil kwadratowych 1626, dusz 3 mill. 232 t.

PARYZ d. 9 lipca. Napoleon w tych dniach miał opuścić Byonne, i wysławszy Króla nowego do Madritu, sam czasu chwilę poświęci na zwiedzenie portów zachodniey Francyi, naostatek przy końcu lipca powróci do Paryża. Wiadome nam są zamiary Anglików, którzy chcą niby posiłkować Hiszpańskich buntowników; lecz temu wierzyć trudno, żeby lądować mieli w Ferrol, Cadix, Vigo, Giion; proiekt ogłoszony wcześnie rzadko bywa pomyślnie wykonany; te porty mocno są utwierdzone, łatwo nowym posiłkiem wsparte być mogą; ztąd pewny wniosek, że Anglicy nie o Hiszpanii Europeyskiey lecz o Amerykańskiey myślą. Czas rychło prawdę odkryie; teraz Hiszpani i Francuzi rachuią, iaki skutek na umysłach Amerykanów sprawi z iedney strony wiadomość o zaszłey rewolucyi, i ofiara nowego Króla mieć ich w rzędzie równym z drugiemi poddanemi, z drugiey obietnice Anglików. Na każdy zaś przypadek ponieważ Ameryka posiłków Europeyskich pozbawiona, nie potrafi sama długo odpierać Anglików i Brezyliiczyków; Napoleon w portach Francuzkich liczne flotty kazał uzbroić, ażeby do nowego świata wkrótce żeglować mogły.

Amerykańscy obywatele zgromadzeni w Calais, obchodzili obrządkiem uroczystym pamiątkę doroczną ogłoszoney niepodległości narodu swego przed 32 laty, r. 1776; byli na biesiadę zaproszeni officyerowie Francuzcy. W mieście, twierdzach, na brzegu, w porcie na statkach powiewały, razem flagi Amerykańska i Francuzka, co łatwo widzieć mogła eskadra Angielska w bliskości krążąca. Amerykanie zpełniali zdrowie Imperatora, Królów Józefa, Ludwika, Hieronima, armii naszey, dawnych towarzyszów którzy Republikantom pomogli ugruntować niepodległość, odrodzenia Hiszpanii. Odpowiedzieli Francuzi wspomnieniem Washingtona, Franclina, uwielbieniem Jeffersona i Kongressu, oświadczaiąc życzenie, aby Ameryka przyłożyła się do zabezpieczenia wolney żeglugi po wszystkich morzach narodom świata; naostatek wspomnieli Amerykanów i Francuzów poległych w obronie narodu nowego; wszyscy razem wołali o ziednoczenie flagi Amerykańskiey, Francuzkiey, Hiszpańskiey na poniżenie powszechnych nieprzyiacioł. Ta myśl była prywatnych osob, lecz rząd Amerykanski trwa dotąd w obojętności, nie chcąc woyny z Anglią zaczynać, aniteż obywatelom RPtey pozwolić, ażeby handel prowadzili narażaiąc osoby i maiątki swoie na przypadek. Kongres tylko przed zawieszeniem obrad pozwolił Prezydentowi otworzyć porty kraiowe, ieżeli nadspodzianie odmienią się okoliczności. Tymczasem żaden iuż okręt Amerykański nie zawiia do portów naszych i orężem Francuzkim zaiętych, ponieważ to czyniąc nie może uniknąć prawie spotkania Anglików, a za to nieuchronney u nas konfiskaty.

COPPENHAGA d. 16 lipca. Potwierdziła się wiadomość, że woysko lądowe Angielskie siadłszy na flottę z Gothemburga wyszło na morze; i chociaż z brzegów Duńskich widziano nieprzyiaciela ku południowi zwraiącego żagle, niema ieszcze pewności, że do portów oyczystych powraca; domyślaią się niektórzy że Admirał Saumarez i G. Moore zmierzaią do Norwegii. Wątpliwa iest powieść o aresztowaniu ostatniego przez 48 godzin na rozkaz Króla Gustawa Adolfa; do Scanii przybyło wiele żołnierza Szwedzkiego, mianowicie iazdy, za którą wkrótce Monarcha sam iest spodziewany. Cokolwiek nastąpi, zawsze pewni iesteśmy, że Norwegianie piastować potrafią honor narodu swego, bronić własną udzielność, i pomnożyć sławę iuż nabytą w kampanii teraznieyszey przeciw Szwedom, których wodz G. Armfeldt w małych utarczkach ztracił kilkadziesiąt officyerów; więcey tysiąca żołnierzy poymanych, nie licząc pomarłych w boiu i z choroby dział iemu wydarto 4.